

Valtuutettu Niko Toivosen ym. valtuutettujen aloite koskien luonnon monimuotoisuutta Raisiossa

Kaupunginvaltuusto 06.06.2022 § 92

Valtuutettu Niko Toivonen jätti seuraavan aloitteen:

Luonnon monimuotoisuus ylläpitää nykyisen kaltaista elämää maapallolla. Ekosysteemien ketjut ovat kaikki linkittyneet toisiinsa. Kuten tiedämme, ketju on yhtä vahva kuin sen heikoin lenkki. Tätä periaatetta voidaan myös soveltaa, kun mietimme, kuinka voimme tukea elämämme ylläpitojärjestelmän toimintaa.

Yle on artikkelissaan tiivistänyt kansainvälisen luontopaneeli IPBES:n ja hallitustenvälisen ilmastomuutospaneeli IPCC:n yhteisraportin pääviestin: *”Ihmistoiminnasta johtuvat ennennäkemättömät muutokset ilmastossa ja luonnon monimuotoisuudessa ovat yhdistyneet ja kasvavassa määrin uhkaavat luontoa, ihmishenkiä, elinkeinoja ja hyvinvointia ympäri maailman. Luontokato ja ilmastomuutos vahvistavat molemmat toisiaan. Ne johtuvat ihmisen taloudellisesta toiminnasta. Kumpaakaan ei pysty ratkaisemaan ellei molempia torjuta yhdessä.”*

Raisiossa luonnon monimuotoisuus on saanut pahoja kolhuja viime vuosien aikana. Rajut metsänhoidolliset toimenpiteet ilman selkeitä tavoitteita ja ilman taloudellista hyötyä eivät edistä Raision strategisia tavoitteita. Kyseiset hakkuut eivät edistä kenenkään hyvinvointia. Siksi tällainen toiminta tulee lopettaa. Lisäksi on korkea aika asettaa toiminnalle selkeät tavoitteet ja raamit. Kaupungin strategiassa puhutaan ihmisten hyvinvoinnista ja vehreys onkin eräs kaupunginvaltuuston asettamista tavoitteista. Käytännössä kaupungin tulee siis säilyttää nykyiset virkistyskäytössä olevat metsänsä suojelemalla ne.

Vihreä valtuustoryhmä esittää, että Raision kaupunki laatii koko kaupunkia koskevan metsänsuojelusuunnitelman, jossa parhaalla mahdollisella tavalla turvataan luonnon monimuotoisuus. Suunnitelmassa on esitettävä ne alueet, jotka tullaan säilyttämään tuleville sukupolville luonnonvaraisina ja ne, mitä hoidetaan niin sanottuina puistometsinä. Suunnitelman päätavoitteina tulee olla luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, ilmastonsuojelu sekä monipuolisten virkistysmetsien tarjoaminen asukkaille. Tämä metsänsuojelusuunnitelma liitetään osaksi ympäristöohjelmaa.

Raision Vihreä valtuustoryhmä

Niko Toivonen	Jani Suominen
Saila Rintee	Jonna Mero
Ella Mylly	Heikki Suominen
Eveliina Tyyskänen	Emma Lindqvist
Jari Pulkkinen	Terhi Valkeejärvi”

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Elisa Vuorinen poistui kokouksesta tämän asian aikana klo 20.33.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen kaupunkikehitysjaoston valmisteltavaksi yhteistyössä infralautakunnan ja lupalautakunnan kanssa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunkikehitysjaosto 23.08.2023 § 63
1073/11.00/2022

Valmistelijat: ilmastokoordinaattori Ulrika Nordblom, kaupunginarkkitehti Emma Kaitaa ja kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Niko Toivonen on muiden Raision Vihreiden valtuustoryhmän edustajien kanssa jättänyt kaupunginvaltuustolle 6.6.2022 aloitteen, jossa he esittävät, että Raision kaupunki laatisi metsänsuojelusuunnitelman luonnon monimuotoisuuden, ilmastonsuojelun ja lähivirkistysmetsien turvaamiseksi (1073/11.00/2022).

Raision kaupungin omistuksessa on 586 hehtaaria metsää, josta 176 hehtaaria on talousmetsää ja 410 hehtaaria lähimetsiä. Metsänhoitoyhdistys Lounametsä on tehnyt kaupungille metsienhoitosuunnitelman vuosille 2015–2024. Hoitosuunnitelman tavoitteena on hoitaa kaupungin metsiä kestävästi jatkuvan kasvatuksen menetelmällä, jolloin metsä pysyy peitteisenä ja alueilla pystytään turvaamaan alkuperäisen luonnon ja eliöstön sekä virkistyskäytön säilyminen. Kaupungin metsienhoitosuunnitelman yleiset periaatteet on hyväksytty Kaupunkikehitysjaoston kokouksessa 26.9.2022 § 42. Yleisissä periaatteissa todetaan, että ”Raisiossa ei suoriteta avohakkuita kuin uusien kaava-alueiden rakentamisen yhteydessä tai erityisen hyvin perustellusta syystä”. Tämä periaate mahdollistaa kestävästi jatkuvasta kasvatuksesta poikkeavat avohakkuut ensisijaisesti vain kaavamuuotosten yhteydessä.

Raision kaupungissa on kattavat lähivirkistysalueet. Kaupungin virkistysalueet ovat tutkitusti parhaiten kaupunkilaisten saavutettavissa kansallisesti arvioiden. Kaupungin strategia ohjaa huomioimaan kestävyuden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden osana toimintaa ja päätöksentekoa. Virkistysalueiden säilyttäminen on keskeinen osa uusien kaava-alueiden ja rakennushankkeiden suunnittelun yhteydessä. Ympäristöohjelmassa (2022–2025) kaupungin yhtenä tavoitteena on säilyttää luonnon monimuotoisuus ja asukkaille helposti saavutettavat ja luontoarvoiltaan monipuoliset luonto- ja virkistysalueet. Ympäristöohjelmassa on virkistyskäytön turvaamisen lisäksi sitouduttu huomioimaan ”luonnon monimuotoisuuden säilyminen ja lisääminen sekä hiilensidonta iältään eri ikäisillä metsillä, lahoppuilla ja monipuolisella lajistolla.” Ympäristöohjelman periaatteet huomioidaan metsänhoitosuunnitelman päivittämisen yhteydessä.

Raision yleiskaava 2020 on tullut voimaan vuonna 2004 ja on uudistamisen tarpeessa, sillä kaava ei enää vastaa nykypäivän tavoitteisiin. Raision kaupungin yleiskaavaa on tarpeen tarkistaa myös Nuorikkalan ja Pohjoisten alueiden osayleiskaavojen osalta, jolloin muodostetaan keskikaupunkia ympäröivä laaja kokonaisuus. Yleiskaavan uudistamisen yhteydessä toteutetaan koko kaupungin kattava

yleispiirteinen luontoselvitys. Selvityksen tekemiseen on sitouduttu kaupungin Ympäristöohjelmassa. Luontoselvityksen avulla voidaan tunnistaa mahdolliset erityispiirteidensä vuoksi suojeltavat tai kaavoituksen ulkopuolelle jätettävät alueet. Yleiskaavan päivitystyön yhteydessä on tarpeen laatia kaupungille myös viherverkkosuunnitelma, jonka avulla turvataan yhtenäisten viherverkostojen ja ekologisten käytävien säilyminen kaupungin alueella.

Raision kaupungin oman yleiskaavan lisäksi myös Turun kaupunkiseudun rakennemallin uudistus on ajankohtainen. Rakennemalli suunnitellaan seudullisesti ja siinä kaupunkirakenteen kehittäminen keskittyy selkeästi olemassa olevien liikenneväylien yhteyteen ja kevyen liikenteen lisäämiseen. Kaavoituksessa ja rakentamisen suunnittelussa siirrytään entistä enemmän toimintojen suunnittelusta niiden sovittamiseen olemassa oleviin rakenteisiin ja luontoon siten, että ekologiset käytävät ja monimuotoisuus saadaan säilytettyä.

Turun kaupunginvaltuusto on esittänyt Turun seudun lähikunnille (KV 19.6.2023 § 145), että kunnat laatisivat oman ohjelmansa luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja edistämiseksi. Turun kaupunginvaltuuston esittämä haaste Raision oman LUMO-ohjelman laatimiseksi toimisi hyvänä työkaluna niin kaupungin strategian kuin ympäristöohjelman asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaavoituksen, kaupunkirakenteen kehittämisen sekä strategia- ja ohjelmatoimien lisäksi Raisio tukee luonnon monimuotoisuutta kunnostamalla kaupungin alueella olevia luontokohteita Varsinais-Suomen Helmikunnat II -hankkeen toimilla. Tällaisilla suojelualueiden ulkopuolella tehtävillä toimilla on luonnonsuojelussa tärkeä merkitys ja ne noudattavat EU:n ennallistamisasetusehdotuksen linjaa luontoarvojen vahvistamisesta osana kaupunkiympäristöä. Mahdollisia suojelualueita perustettaessa on hyvä huomioida metsien lisäksi muutkin luontotyypit sekä EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteet, joihin Suomi on sitoutunut.

EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Jäsenmaat ovat sitoutuneet 17 avaintavoitteeseen, jotta tavoite saavutetaan. Kolme tavoitteista liittyy luonnonsuojelualueverkostoon. Tavoitteita ovat mm.

- suojelupinta-alan kasvattaminen niin, että 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 prosenttia merialueista on oikeudellisen suojelun piirissä
- tiukan suojelun piirissä on vähintään 1/3 EU:n suojelualueista, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät
- kaikkien suojelualueiden hoidon tehostaminen

Neljätoista muuta tavoitetta liittyvät elinympäristöjen tilan parantamiseen suojelualueilla ja niiden ulkopuolella. Jäsenmaat sitoutuvat mm. pysäyttämään luonto- ja lintudirektiivien liitteiden lajien ja luontotyyppien heikkenemisen vuoteen 2030 mennessä sekä parantamaan suojelutasoa 30 prosentilla niistä.”

Päätösehdotus

Kaupunkikehitysjaosto antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös

Niko Toivonen ehdotti seuraavaa lisäystä päätösehdotukseen: Otetaan ensiaskeleet kohti monimuotoisuutta arvostavaa Raisiota ja suojellaan yhdessä Turun kanssa Mälikkälä-Kuninkojan virkistysalue. Turku on jo oman osuutensa suojellut. Kokonaisuudesta puuttuu enää pieni pala ja suojelupäätöksen tehtyämme saisimme turvattua kaupunkilaisten käyttöön upean mahdollisuuden virkistäytymiseen. Raision kaupunki kantaa kortensa kekoon ja perustaa Mälikkälä-Kuninkojan luonnonsuojelun alueen myös tälle puolelle rajaa.

Toivosen ehdotus raukesi kannattamattomana.

Kaupunginjohtaja teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen: Kaupunkikehitysjaosto antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen ja lähettää aloitevastauksen edelleen infralautakunnalle ja lupalautakunnalle lausuttavaksi.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.